

מה הוא גיליון מידע על סיכונים תעסוקתיים?

גיליון מידע זה הוא אחד מתוך סידרה של גיליונות מידע בינלאומיים המתייחסים לסיכונים תעסוקתיים במקצועות שונים. הוא מיועד לכל אלה הקשורים מקצועית בשמירת הבטיחות והבריאות בעבודה: רופאים ואחיות תעסוקתיים, גיהותנים, ממוני וקציני בטיחות, מפקחי עבודה, נציגי עובדים, ועובדים מיומנים אחרים.

גיליון מידע זה מפרט, בסדר תקני מוגדר, את הסיכונים השונים אשר זגג עלול להיות חשוף אליהם במהלך עבודתו הרגילה. גיליון מידע זה אינו מיועד לספק עצות אלא מהווה מקור מידע בלבד. הידע אודות מה שגורם לפציעות ולמחלות תעסוקתיות מאפשר לתכנן וליישם אמצעי מגן מתאימים כנגד סיכונים אלה.

גיליון מידע זה מכיל ארבעה עמודים:

בעמוד הראשון מצוי מידע על הסיכונים המשמעותיים ביותר לגבי עבודתו של זגג. העמודים 2 ו-3 מכילים מידע מפורט ושיטתי יותר בנוגע לסוגים השונים של הסיכונים, לעתים ביחד עם הצעות לגבי אופן מניעתם (הם מסומנים כ- ❶ וכו' וההסבר להם ניתן בסוף עמוד 3). עמוד 4 מיועד עבור מידע ספציפי, שהוא בעל ערך במיוחד עבור מומחים בתחום הבטיחות והגהות, והוא כולל את תיאור המקצוע, פירוט המטלות של העובד, הערות, מראי-מקום, וכדומה.

מי הוא זגג?

זהו עובד אשר מתקין זגוגיות בחלונות, דלתות, ויטרינות ומסגרות, או על גבי קירות, תקרות, שולחנות, וכו'. לפני ההתקנה הזגג עשוי לעסוק בחיתוך הזכוכית, צביעתה. עיטורה, וכדומה.

מה הם הסיכונים העיקריים של עיסוק זה?

- זגגים נפצעים לעתים קרובות מן הקצוות החדים של לוחות הזכוכית, משברי זכוכית, מכלי עבודה חדים וכו'.
- זגגים יכולים לנפול ממקומות גבוהים בזמן שהם עוסקים בקיבוע הזכוכית בחלונות, קירות ותקרות.
- זגגים יכולים להיפצע בצורה אנושה כתוצאה מהתמוטטות לוחות זכוכית כבדים.
- זגגים משתמשים לעתים קרובות בכימיקלים חזקים, אשר לאדים המתנדפים מהם עלולה להיות השפעות בריאותיות מזיקות.
- לוחות הזכוכית הם כבדים וגדולים וכתוצאה מהטיפול בהם נוצרים סיכונים פציעה, כאבי ידיים וגב, וכדומה.

סיכונים תעסוקתיים

סיכוני תאונות

- 1 נפילות מגובה בעת קיבוע הזכוכיות בחלונות, על קירות ותקרות, וכדומה, מה שעלול לגרום לפציעות טראומטיות חזקות ולעתים אף למוות
- 2 החלקות, מעידות ונפילות במישור, במיוחד על גבי רצפות רטובות, חלקלקות ומשומנות, בזמן ההובלה של לוחות זכוכית
פציעות הנגרמות על ידי עצמים נופלים, תוך כדי העבודה השגרתית של התקנת הזכוכית הימנעות כתוצאה מהמשקל של לוח הזכוכית הכבד או של ערמת לוחות הזכוכית שהתמוטטה
- 3 פציעות, במיוחד חתכים חמורים בידיים וריסוק של אצבעות הרגליים, הנגרמים על ידי הקצוות החדים של לוחות זכוכית, תוך חיתוכם, הובלתם, קיבועם, או טיפול אחר בהם, או עקב דריכה על שברי זכוכית חדים חתכים ודקירות הנגרמים ע"י כלי עבודה, כמו סכינים, אזמלים, מכשירים לחיתוך זכוכית, וכו'
- 4 5 הרעלה חריפה ו/או כוויות כימיות כתוצאה מהשימוש בחומרים ריאקטיביים ביותר (לדוגמא: חומצה הידרו-פלורית) למטרת חריטה על זכוכית או מטרת דומות
- 6 סכנות שרפה עקב השימוש בחומרים דליקים
- 4 5 מכות חשמל הנגרמות על ידי מגע עם ציוד אלקטרו-מכני פגום
- 4 5 פציעות עור ועיניים כתוצאה משבבי ונתזי זכוכית.

סיכונים פיזיקליים

חשיפת העור והעיניים לקרינת אולטרא-סגול כאשר עובדים חשופים לקרינת שמש ישירה
עומס קור או חום (הגורם להשפעות הנעות בין אי-נוחות חומנית לבין מכת קור או מכת חום, בהתאמה) בזמן העבודה בחוץ
השפעות בריאותיות (למשל בעיות נשימתיות, ראומטיות, וכו') כתוצאה מרוחות פרצים, וכדומה.

סיכונים כימיים

- 7 הרעלה כרונית ו/או מחלות עור כתוצאה מחשיפה לעופרת (במסגרת ביצוע עבודת תיקונים וכתוצאה משברי זכוכית המכילה עופרת), ארסן ויסודות רעילים אחרים
- 7 הרעלה כרונית ו/או תנאים דרמטולוגיים (למשל דרמטיטיס) הנגרמים על ידי חומרים דביקים, חומרי ניקוי, מרק שמשות, חומרי איטום, ממיסים, (למשל, כאשר מוציאים זכוכית מתוך מסגרתה), וכו' (ראה הערה)
- 4 השפעות רעילות כרוניות כתוצאה מחשיפה לאדים ונדפים של חומרים ריאקטיביים חזקים (כמו, חומצה הידרו-פלורית)
- 8 בעיות נשימתיות הנגרמות על ידי נשימת צמר-סלעים, סיבי זכוכית וקצף של איזוציאנאטים.

סיכונים ביולוגיים

זגגים העובדים בסביבה שבה הם חשופים פוטנציאלית למיקרואורגניזמים (למשל - במסגרת בית חולים), או לצמחים אלרגניים, שערות, פרוות, וכו', עלולים להיות חשופים לסיכונים ביולוגיים שונים.

בעיות ארגונומיות, פסיכולוגיות וחברתיות

פציעות שריר-שלד הקשורות לתנוחות עבודה לקויות

9

מאמץ יתר כתוצאה מנשיאה, הרמה או טיפול דומה בלוחות זכוכית כבדים וגדולים

הפרעות טראומטיות מצטברות (CTD), כולל תסמונת מנהרת כף היד, הנגרמות עקב עבודה ממושכת, חוזרת ונשנית, הקשורה בעיקר בתנועות היד, הזרוע, והאצבעות

לחץ פסיכולוגי הנובע מפחד של נפילה מגובה, או מפילה תוך כדי החיתוך של הזכוכית, מן הטיפול וההתקנה של לוחות זכוכית יקרים במיוחד, וכו'.

רשימת אמצעי המניעה

- 1 בדוק את שלבי הסולם לפני הטיפוס. לעולם אל תטפס על סולם רעוע או על סולם עם שלבים חלקלקים
- 2 נעל נעלי בטיחות עם סוליות בלתי מחליקות
- 3 השתמש בכפפות עם רשת מתכת, או בכפפות אחרות העמידות בפני דקירות וחתכים, בכל עבודה הכרוכה בשימוש בסכינים חדות או בכלי עבודה חדים אחרים
- 4 השתמש בצידוד נאות להגנת העיניים ומערכת הנשימה, ובכפפות, כאשר אתה עובד בחומצה הידרו-פלורית; התייעץ עם מומחה לבטיחות או עם הספק; עיין בגיליון הבטיחות (MSDS) של החומצה הזו
- 5 השתמש בצידוד להגנה נאותה על העיניים; התייעץ עם מפקח בטיחות או עם הספק
- 6 השתמש, במקום הממיסים הדליקים, בממיסים חליפיים פחות מסוכנים ובלתי דליקים
- 7 הגן על ידיך בעזרת כפפות עמידות לכימיקלים; באם הדבר אינו מעשי השתמש במשחת הגנה נאותה
- 8 חבוש רספיראטור, כדי להימנע מנשימת אבק או ארוסולים
- 9 למד והשתמש בשיטות הרמה והזזה בטוחות בזמן טיפולך במשאות כבדים ומגושמים; השתמש בעזרים מכניים עבור ההרמה.

מידע מקצועי נוסף

שמות נרדפים (חליפיים)

מתקין/קובע זכויות; עובד זכויות.

הגדרה ו/או תאור העיסוק

מתקין ומקבע זכויות (כולל מראות, זכויות צבעוניות או זכויות שעברו טיפול מיוחד) בתוך פתחים (חלונות, דלתות, ארונות תצוגה, מסגרות, וכו') ועל גבי משטחים (קירות, תקרות, מסכים, משטחי שולחנות, וכו'). יכול לחתוך, לצבוע, לעטר, או לטפל בזכויות באופן אחר לפני קיבועה. [באם הוא מועסק בבניינים ניתן לכנות אותו בשם "זגג (בנייה)": מתקין זכויות בחלונות, אשנבים, חזיתות של חנויות, וארונות תצוגה, או על גבי משטחים, כגון חזיתות של בתים, קירות פנימיים, תקרות ולוחות שולחנות: מסמן קווי רקע או דוגמאות על הזכויות, וחותר אותה באמצעות חותך-זכויות. שובר את הזכויות המיוותרת ביד או באמצעות כלי עבודה מחורץ. מהדק בעזרת חוטר זגגים את הלוחות הזכויות לתוך מסגרת העץ, ומפזר ומחליק את המרק מסביב לקצוות של הלוחות בעזרת סכין, כדי לאטום את החיבורים. מתקין מראות או זכויות מבנית בחזיתות של בתים, קירות, תקרות, או שולחנות, תוך שימוש בשרפים מדביקים, ברגים, או כרכובים דקורטיביים. מברג צירי מתכת, ידיות, מנעולים וכלי מתכת אחרים לדלתות זכויות טרומיות. מתקין את דלתות הזכויות בתוך המסגרת ומתאים להן צירים. יכול להתקין מסגרות מתכת לדלתות ולחלונות אשר בתוכן מקבעים את הלוחות הזכויות. יכול לצפות בלחץ סרטים פלסטיים דביקים על הזכויות או לרסס עליה תמיסות צבעוניות כדי למנוע את הברק של הזכויות. יכול להתקין חלונות של זכויות צבעוניות. יכול לחבר ולהתקין לוחות זכויות במסגרת מתכתית כדי לסגור מקלחות, ואז יוגדר בתור "מתקין מקלחונים (בנייה)". שם בעל המקצוע יכול להיות מוגדר בהתאם לסוג הזכויות אותה מתקינים, כגון: "זגג, זכויות מבנים (בנייה)", "מתקין לוחות זכויות (בנייה)" [לפי DOT].

תעסוקות דומות ו/או ספציפיות

זגג, המתקין או קובע זכויות אשר שם עיסוקו נקבע בהתאם לסוג התעשייה בה הוא מועסק [זגג (בנייה); זגג, רהיטי מתכת (רהיטים); זגג, מקררים חשמליים (מכונות חשמליות); מתקין זכויות (שירותי רכב); מתקין זכויות (עיבוד עץ)]; או בהתאם לסוג החומר אשר משתמשים בו [מתקין מראות (בנייה); זגג, זכויות צבעוניות (מוצרי זכויות)]; כמו כן בעלי מקצוע שונים בתחום של עיבוד ובדיקת קצוות של מראות; חיתוך זכויות; עיטור זכויות; חריטת זכויות; גימור זכויות; צביעת זכויות; שיוף זכויות; התקנת מסגרות ללוחות זכויות, מראות, וכדומה, ותיקון [לפי DOT].

מטלות

איטום; איסוף; בדיקה; בחירה; גיוון (מתן גוון); גימור; דינוג; הברגה; הברקה; הדבקה; הובלה; הזזה; החדרה; החלקה; הטענה ופריקה; הידוק; הכנה; הלחמה; הלימה (בפטיש); הנחה; הסרה; העברה; הערכה; הפעלה (ציוד); הצבה; הצמדה; הקשה; הרמה והורדה; התאמה; התקנה; זיגוג; חיבור; חיזוק; חירור; חיתוך; חריטה; טיפול; יישום; יישור; כונון; כיסוי; ליטוש; מדידה; מיגון (בפני מזג אוויר); מיקום; מסגור; מריחה (מרק); מתן צורה סופית; נהיגה; ניקוי; נעיצה; סגירה (מרפסות); סימון; עיבוד קצוות; עיטור; פיזור; פצירה; צביעה; ציור; ציפוי; קביעה; קדיחה; ריסוס; רישום (סקיצות); ריתוך; שבירה (שולי הלוחות, שבבים,...); שיוף; תיקון; תמחור.

ציוד עיקרי הנמצא בשימוש

אזמלים; חותך זכויות; כלי ליטוש; כלי עבודה מחורצים; מברגים; מברשות; מלחצות; מפתחות ברגים; משורים; מריות; מרססים; סולם; סכינים; סרגלים; סרט מדידה; פטישים; פצירות; צבתות.

מקומות עבודה בהם העיסוק שכיח

ייצור ותיקון אקווריומים; ייצור מכשירים וכלים חשמליים (כולל מקררים); ייצור קונסטרוקציות; מסגור תמונות; מפעלי חיתוך, עיטור, צביעה וציפוי זכויות; מפעלים ועסקים להתקנת זכויות (עבודות עץ, רהיטים, ייצור ותיקון מכונות,...); תעשיית הבנייה;

הערות

קיימים דיווחים על פגיעות בעור של זגגים, בהקשר לחשיפתם לאבק של קוורץ (טרשת תת-עורית מערכתית מתקדמת) או לחומרי איטום המכילים פולימרים רב-סולפידיים (דלקת-עור אלרגית ממגע).

מראי מקום

1. Glazing and Workplace Health and Safety, INDG212, HSE (UK).
2. King, R.W. and Hudson, R.: Construction Hazard and Safety Handbook, p. 54, Butterworths, 1985.
3. Adams, R.M.: Occupational Skin Diseases. Saunders Co., Philadelphia, 1990, pp. 628-629.